

פרטי כל מס? 2/א

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום שלישי
כ"ו בתמוז תש"י (11.7.1950) בשעה 8.30

חברת הועדה:

נרכחים:

- י. שפרינצק - יו"ר הכנסת
- נ. ניר - סגן יו"ר הכנסת
- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- פ. אילנית
- ס. בן-עמי
- י. בר-יהודה
- י. ברץ
- ס. גרבובסקי
- א. ג'רג'ורה
- ת. טובי
- צ. יהודה
- ס. יערי
- ח. לנדאו
- א. מזור
- ס. נורוק
- י. קליבנוב
- א. ציזלינג
- א. רזיאל-נאח
- א. שפטל

מוזמנים:

- פ. רוזן - שר המשפטים
- הגב' הנימן - מטעם משרד המשפטים
- ש. פרסיץ - יו"ר ועדת החינוך
- י. גורי - חבר ועדת החינוך

נעדרים:

- י. בררי
- א. גרינברג
- ש. כץ
- י. סרלין
- י. שמחוני
- ע. מיסון
- י. קוסוי
- נ. ילין-סור } (בזכות דעה מיעוצת)
- ז. גלוסקא

סדר-היום:

1. תקנון הכנסת
2. פגרת הכנסת
3. קביעת זמן הנואמים בענין ביטול עונש המות.
4. קביעת זמני ישיבות מליאת הכנסת.
5. קביעת הועדה אשר תדון בחוק האזרחות
6. קביעת הפרוצדורה של העברת התיקון לחוק לימוד חובה.

א? תקנון הכנסת:

היו"ר ד. בר-רב-האי:

הפסקנו את הדיון בסעיף 38 (ב). בענין זה נתגבשו שתי דעות. דעה אחת אומרת: היו"ר והסגנים, לאחר שאשרו את ההצעות לסדר-היום - והם מאשרים תמיד, פרט למקרה שעצם העמדת השאלה נראית להם כפוגעת - קובעים את סדר היום של הישיבה העשירית מתוך רשימת ההצעות המאושרות. הדעה השנייה אומרת: היו"ר והסגנים קובעים את רשימת השאלות, ובכנסת נמשך הדיון אם להעמיד או לא להעמיד את השאלות, כלומר, במקרה זה מסללים היו"ר והסגנים תפקיד סכני של פרטיכוליסט, אשר פושט באופן כרונוולוגי באיזה סדר הוגשו ההצעות.

הוחלט: לקבל את הדעה הראשונה, ולנסח

את סעיף 38 (ב) כדלקמן:

"היושב ראש והסגנים יקבעו את סדר היום לישיבה העשירית, בהתחשב עם סדר הגשת ההצעות, והכנסת תדון על הצעותיה".

היו"ר ד. בר-רב-האי:

קורא את סעיף 38 (ג).

א. ציזלינג:

אני מציע שהוא הדין גם לגבי שאר הישיבות בשעה שאין יותר הצעות של

הממשלה.

י. בר-יהודה:

הצעתו של מר ציזלינג אינה פוגעת בממשלה, כי כל זמן שהממשלה מספקת חומר לישיבות, הישיבות הן שלה. בדרך כלל, ועדת הכנסת יכולה תמיד לקבוע את מספר ישיבות הכנסת במשך השבוע, ודבר זה אינו עומד בניגוד להצעת מר ציזלינג. אולם, במקרה שהישיבה נגמרת בזמן יותר קצר מאשר העריכו, במקום להתפזר, אפשר לדון בהצעות שהוגשו.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

הצעה זו פוגעת בכבוד חברי הכנסת, כיון שכל חבר רוצה לדעת מראש מה עומד בסדר

היום של הישיבות.

צ. יהודה:

אני מקבל את הצעתו של מר ציזלינג רק במקרה שלממשלה אין סדר יום לישיבה

שלימה.

א. ציזלינג:

אני מסכים לכך שאם אין לממשלה הצעות לסדר-היום, טעבירה הנשיאות את סדר-היום מהישיבה הקודמת. אני יכול להסכים גם לכך שההצעה לא תישש באותה ישיבה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

ישנן שתי הצעות: (א) במקרה שמתפנית לגמרי הישיבה המוקדשת לסדר-היום, יש אפשרות למלא אותה בסדר היום השוטף של סעיפי הממשלה; (ב) לקבוע את אותו הדין גם במקרה שמתפנים חלקי ישיבות.

בתקבלה ההצעה הראשונה, וסעיף 38 (ג)

יהיה מנוסח כדלקמן:

"באין הצעות מאושרות כאמור לסדר היום של הישיבה העשירית, תדון הכנסת בסדר היום שהוצע ע"י הממשלה".

היו"ר ד. בר-רב-האי:

קורא את סעיף 38 (א) ו- (ב).

י. בר-יהודה:

אני מציע להוסיף, כי אפשר לשחרר את הממשלה מהחובה להמציא את המסמכים לחברי הכנסת 48 שעות לפני הדיון, רק במקרה שתמצא את הדבר כדחוף מבחינת האינטרסים של בטחון המדינה.

ט. גרבונסקי:

לדעתי, התוספת שהציע מר בר-יהודה אינה נחוצה משני טעמים: (א) ההכרעה היא בידי ועדת הכנסת, וועדת הכנסת יכולה להחליט גם לא לשחרר את הממשלה מחובה זו; (ב) בחוק כתוב בפירוש כי "ועדת הכנסת רשאית במקרה כזה לשחרר...".

אני מוכן להוסיף את המלים: "רק במקרה שתמצא את הדבר כדחוף", אבל אני מוכן להוסיף את המלים: "מבחינת האינטרסים של בטחון המדינה".

ס. בן-עמי:

לדעתי, אין גם צורך להוסיף את המלים: "רק במקרה שתמצא את הדבר כדחוף". הדבר הזה צריך להיות נתון להכרעת ועדת הכנסת, וועדת הכנסת תשקול את הדברים שכל הבחינות.

ח. לנדאו:

אני סבור כי בסעיף 39 (ב) גורם לפתח מיוחד אשר אינו רצוי באין תקנון סדיר. אם הדבר טובא להכרעת ועדת הכנסת, הרי ההחלטה ברורה למפרע, כי לממשלה יש רוב גם בוועדת הכנסת. אני מסכים להשאיר את הסעיף כפי שהוא מנוסח, בתנאי שההסכמה לכך צריכה להנתן מכל חברי הבית.

ה צ ב ע ה

- 13 - בעד הוספת המלים: "רק במקרה שתמצא את הדבר כדחוף"
14 - בעד הוספת המלים: "רק במקרה שתמצא את הדבר כדחוף מבחינת האינטרסים של בטחון המדינה"

נתקבלה הנוסחה הראשונה,
וסעיף 38 (ב) יהיה מנוסח כדלקמן:

"הציעה הממשלה תוספת סעיף לסדר היום, יחליט על ההצעה היו"ר בהתייעצות עם ועדת הכנסת. ועדת הכנסת רשאית במקרה שתמצא את השאלה כדחופה, לשחרר את הממשלה מהחובה להמציא את המסמכים לחברי הכנסת 48 שעות לפני הדיון".

ד. בר-רב-האי: קורא את סעיף 34 (ג).

י. בר-יהודה:

אני מציע להוסיף אחרי המלה "הצעה", את המלה "בשמה". לעומת זאת, יש לי גם הצעה עניינית, להוסיף את המלים: "לפי דרישת 30 חברים צריך להיות סיד דיון בה".

היו"ר ד. בר-רב-האי:

הצעתך אינה מקומה, כיון שבמילואים לתקנון ישנו סעיף האומר: "אחרי הודעה בשם הממשלה, יתנהל בבית ויכוח, אם לכל הפחות ארבעה חברי הכנסת דורשים אותו. זמן הויכוח ייקבע על ידי היושב ראש"; ישנו נוסח שני האומר: "לאחר הודעה בשם הממשלה, יתנהל בבית ויכוח, פרט אם יוחלט על ידי הרוב אחרת. זמן הויכוח ייקבע על ידי היושב-ראש".

י. בר-יהודה:

ברור כי הממשלה לא תתן הודעות בדברים שאינם חשובים ובעלי ערך, והודעת הממשלה

שאלין עליה שום תגובה, פירוש הדבר, אישורה של בירור. אני מציע שבמקום 4 חברי כנסת הדרושים את הויכוח, נקבע 30 חברי כנסת, אבל שהדיון יהיה מיד.

ס. גרבובסקי:
כאשר הממשלה מוסרת הודעה, לא תמיד היא מבקשת על כך את אישור הכנסת. בדרך כלל, אפשר תמיד לדרוש ויכוח לאחר הודעת הממשלה.

י. בר-יהודה:
בעצם, יש לי אפשרות לוותר על הצעת, כי ממילא בכל מקרה כזה יש לי אפשרות לדרוש הצבעת אי-אמון. אולם, אני חושב כי רצוי יותר לא להזדקק בכל פעם לפרוצידורה הזאת.

י. סליבנוב:
אני תומך בהצעתו של בר-יהודה. ערך הדיון על הודעת הממשלה הוא לא רק בהצבעת אמון או אי-אמון. הפרלמנט חייב לברר את המצב בפני העם כולו. והעם צריך לדעת את תגובת המפלגות השונות על הודעת הממשלה. אם חלק ניכר של הכנסת, 30 איש, דורש דיון עללי על הודעת הממשלה, יש להענות לדרישה זו.

צבי יהודה:
אני חושב כי הצעתו של בר-יהודה צודקת בהחלט. הממשלה יכולה לבקש 48 שעות בכדי להכנס לבירור, אבל גם הדבר הזה אינו נראה לי, כי בשעה שהממשלה מוסרת הודעה, היא מתכוונת לכך עוד לפני כן. לכן, אם אין להוסיף נימוקים, אני מציע להצביע.

ס. גרבובסקי:
אני עומד על כך לתת לממשלה שהות כדי להתכוון לדיון. אם תחשששים שהממשלה יכולה להשהות את העניין במשך תקופה ארוכה, אני מציע לקבוע הגבלה ל-48 שעות.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
יש פה שני דברים נפרדים. סעיף 39 (ג) מכוון להתערבות הממשלה למסירת הודעות בתוך מהלך הויכוח על סעיף העומד בסדר היום. ההצעות שקראתי לפניכם מהמילואים לקנון, מתיחסות לסעיף אחר האומר: "הממשלה רשאית לעשות הודעות ולמסור הצהרות בכל ענין הנראה לה, לאחר הודעה מוקדמת ליושב-ראש הכנסת".

י. בר-יהודה:
שני הסעיפים הקודמים של סעיף 39 מדברים על שינוי בסדר היום מטעם הממשלה. אם הממשלה מוסרת הודעה החורגת מסדר היום הרגיל ו-30 חברי הכנסת חושבים שיש הכרח לפתוח מיד בדיון, מוטע אין לעשות זאת? בעצם, המופתעים הם חברי הכנסת ולא הממשלה אשר מזיינת בידיעת החומר. מדוע, אם כן, יש לתת לממשלה ארכה של 48 שעות?

ס. בן-עמי:
אני מציע לשחוק את הסעיף ובפרק הדין על הודעות הממשלה לפרט את כל ההלכות הקשורות בכך.

הגב' הנטון:
אני רוצה להסביר את שאלת מקומו של הסעיף הזה. הפרק שאנו דנים בו הוא: סדר היום לישיבות הכנסת. הסעיף שאנו דנים בו הוא קשור לסדר-היום שלא נקבע, וסעיף קטן ג' הוא הוספה לכך. הסעיפים אשר באים אחרי כן שייכים לפרק הבא: דיונים בכנסת, ובפרט לקשר אותם לפרק ט', אשר בא אחרי הפרק הזה.

בקשר לתוצאות יש שתי הצעות: הצעת סר בר-יהודה האומרת שאם 30 חברים דורשים ויכוח לאחר הודעת הממשלה, יש לעשות זאת מיד. ההצעה השנייה אומרת: שאם רוב הבית דורש ויכוח, יש לעשות זאת מיד. אני מעמיד את שתי הנוסחאות להצבעה.

ס. גרבוונסקי:

מציע לדחות את ההצבעה בענין זה לישיבה הבאה.

ההצבעה בסעיף 39 (ג) נדחתה לישיבה

הבאה.

א. רזיאל-נאור:

אני מבקשת להקדים לדון בסעיף ה' - גיוסם של חברי הכנסת, כיון שישנם

חברים הצריכים לברר להתגייס.

ת. טובי:

ב-20 ליוני בקשתי להעמיד לסדר היום את ההצעה - חופש חברי הכנסת לבקר במשולש הישראלי, ועד היום טרם נתקיים ההצעה הזאת לדיון דחוף.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

בסדר היום ישנו סעיף: קביעת זמן לדיון בחוק החסינות, וסעיף זה מקיף גם את

ההצעה של חברי הכנסת. טובי.

ת. טובי:

הצעתי אינה שייכת לחוק החסינות, ואני מבקש לדון בה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

אם יש לך תלונה קונקרטית, אתה יכול להביאה בפני ועדת המשנה לתלונות. אם ברצונך לפתור זאת באופן חוקי, עליך לחכות לדיון בחוק החסינות.

פ. אילנית:

אני מציעה שבמשך 3 - 2 השבועות הקרובים נתקיים בכל שבוע ישיבה נוספת של שעה וחדשי לדיון בחוק החסינות.

2. פגרת הכנסת:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת:

אני מציע שפגרת הקצרה של הכנסת תתחיל ב-10 באוגוסט ותסתיים ב-9 באוקטובר.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

מכיון שאנו רוצים חופש רצוף של שני חדשים וחופש רצוף זה נצמד באופן הכרחי לחגים היהודיים, הרי למעשה אנו קובעים כי אלול ותשרי הם חדשי החפש.

צבי יהודה:

אני מציע שפגרת הקיץ של הכנסת תתחיל ב-23 באוגוסט ולקבוע רק 6 שבועות של פגרה. אנחנו כל כך מפגרים בסידור העניינים שיש צורך לעבוד יותר בשנים הראשונות לקיום הכנסת.

י. בר-יהודה:

אם בזמן הפגרה תעבודנה כמה ועדות הדנות בעניינים החופיים, אני מבצע פגרה של 8 שבועות.

הוחלט: לקבוע את פגרת הקיץ של הכנסת לחדשי אלול ותשרי, באופן שהמושב הנוכחי יסתיים ביום כ' באב (9.8.50) והמושב הבא יתחיל ביום ה' בחשוון (16.10.50).

3. קביעת זמן הנראמים בענין ביטול עונש מות:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: נרשמו כבר 31 נואמים בענין ביטול עונש המות. מכיון שאין זה דיון סיעתי, אני מבקש להחליט על רשות דיבור של 10 רגעים לכל אחד.

היו"ר ד. בר-רב-האי: ישנה הכנסת היו"ר בכנסת לתת רשות דיבור של 15 רגעים לכל נואם, וישנה הצעתו לקבוע רק 10 דקות.

ברוב של 7 : 6 הוחלט לקבוע זמן של 10 דקות לכל נואם בענין הנידון.

4. קביעת זמנן הישיבות: מליאת הכנסת:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: שמעתי כי יש הצעות שונות לקביעת זמני הישיבות עד לפגרה. שתי הבעיות העומדות בפנינו הן: א) קביעת זמני הישיבות ביום רביעי; ב) קביעת גמר הישיבות. אני מציע לקבוע את זמני הישיבה ביום רביעי מ-2.30 אחה"צ עד 6.30 בערב.

י. בר-יהודה: אני רוצה להזכיר את החלטתנו לקבוע ישיבה ביום רביעי רק פעם אחת בחודש. למעשה אם אין אפשרות - ואני רואה שאין אפשרות - לקבוע את הישיבה הקצרה ליום שלישי, אין גם אפשרות שהישיבה ביום שני תגמר יותר מאוחר מאשר בשעה 10.00.

הוחלט לקבוע את שמי הישיבות מליאת

הכנסת כדלקמן:

- ביום שני - משעה 3 עד שעה 10;
- ביום שלישי - משעה 3 עד שעה 10;
- ביום רביעי - משעה 2.30 עד שעה 6.

5. קביעת הועדה אשר תדון בחוק האזרחות:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת: אני מציע כי הועדה המיוחדת אשר תדון בחוק האזרחות תהיה פורכנת מנאי-כח 3 ועדות: ועדת החוקה, חוק ומשפט, ועדת הפנים וועדת חוץ ובטחון. אני מציע את ההצעה בתור הצעה אוביקטיבית והגיונית.

אני תומך בהצעת מר שפרינצק.

פ. רוזן שר המשפטים:

י. בר-יהודה: איני מציע בשום מקרה להרכיב ועדה מחברי 3 ועדות. אם יהיה מקרה שלא נוכל להסדירו בוועדה הטורכנת מחברי 2 ועדות, נבחר ועדת אד-הוק מאנשים מיוחדים.

בקשר לענין הקונקרטי, לוועדת חוץ ובטחון אין כל ענין עם חוק האזרחות. אמנם לאאאא למשרד החוץ יש ענין בחוק זה, אך לא לוועדת חוץ ובטחון. לי נדמה שאם לא נקים ועדה מיוחדת לדיון בחוק זה, הרי חוק שה שייך לוועדת החוקה בלבד. כיון שחוק האזרחות

הוא כעין חוק יסוד. במקרה הרע ביותר אני יכול להסכים לוועדה המורכבת
סועדת חוקה ופנים ולציין כי המעוניין ביותר היא ועדת החוקה.

בסיכום, אני מציע לקבוע את ועדת
החוקה, אם ההצעה תיפול, אני מציע ועדה המורכבת מ-כ ועדת החוקה
וועדת הפנים.

ת. טובי:

עצמן האזרחות שייך לוועדת הפנים.
אני מתנגד בכל תוקף להתערבות ועדת
החוץ ובטחון בענין חוק האזרחות. גם בעת הויכוח לאיזו ועדה להעביר
את עניני התושבים הערבים בארץ, הוכנסה הצעה להעביר זאת לוועדת חוץ
ובטחון, כי ישנו קו מסויים לחלק מחברי הכנסת הרוצים לקשור את בעית התושבי
הערביים לשאלת חוץ ובטחון. אני מתנגד לדבר זה בכל תוקף. זהו
אני פנימי של המדינה, ובשום אופן אינו שייך לעניני חוץ ובטחון. אני
מציע להעביר את חוק האזרחות לדיון בוועדת הפנים.

י. מזר:

אני חושב כי חוק זה הוא חוק יוצא מהכלל,
ואני מציע לבחור 7 אנשים מכל ועדה
מ-3 ועדות: חוץ ובטחון, פנים וחוקה.

מ. גרנובסקי:

אני רוצה להגיד לחבר הכנסת ת. טובי
אנא תאמץ שהענין נוגע לא רק לערבים, כי
אם גם ליהודים. אין זה סוד בשבילך כי ישנו כעת מצב של יהודים בעוליים
לא'י ודבר זה קשור בהתאזרחותם ובטול אזרחותם בחו"ל. אנחנו קשורים
עם 50 מדינות אשר מהן באים יהודים לא"י, כך שחוק זה נוגע לעניני
חוץ וליחסים עם מדינות זרות. אני בעד ועדת אד-הוק המורכבת מחברים
של 3 הועדות: חוקה, פנים וחוץ ובטחון. אני חושב כי ביסודו שייך
החוק הזה לוועדת הפנים, אולם זהו גם חוק יסוד.

א. שפטל:

אני מסכים עם הצעתו של חבר הכנסת
גרנובסקי. אולם, בהזדמנות זו רציתי
להגיד כי ועדת החוקה, חוק ומשפט היא ועדה אימפריאליסטית היא מרוקנת
הרבה ועדות מתוכנן. אני רוצה להדגיש כי חוק זה שייך לוועדת הפנים,
אבל כיון שזה חוק יסוד, צריך לעשות את היוצא-מהכלל וליצור ועדת אד-הוק.

א. ג'רב'ורה:

מתוך הדיון שנערך אתמול בכנסת בתברר כי
הדיון הסתובב על שני צירים: (1) האזרחות
הקבועה; (2) הקיפוח שיכול להיגרם לאזרחים הערביים.

אשר לוועדה שאליה ימסר הדיון בחוק זה,
אני מציע שהיא תהיה מורכבת מחברי שתי הועדות: ועדת הפנים וועדת החוקה,
אולם, לא מן הנמנע שישתתפו בוועדה גם נציגים של משרד החוץ, אשר יביעו
את דעותיהם ביחס לענינים הנוגעים להם.

מאין שהדיון בחוק האזרחות יבצע בשאלת
הערבים, הייתי מציע שישתתף בוועדה זו לפחות חבר כנסת ערבי אחד,
אם לא שנים או יותר, לא משום שאני חושד חלילה בכוונותיהם של חברי
הכנסת היהודיים, אלא משום שחברי הכנסת הערביים יודעים לתבוא את
דרישותיהם להסביר את צרכיהם של האזרחים הערביים.

ח. לנדאו:

אינני אינטרסנט בשאלה זו לא מבחינת
אנא השתייכות לוועדה מסוימת ולא
מבחינת עדתית. לוועדת החוץ אין כל נגיעה לחוק זה. גם לוועדת הפנים
אין, לדעתי, כל נגיעה לחוק זה. משרד הפנים יצטרך אמנם לבצע את החוק,
אבל אין זאת אומרת כי יצטרך לטפל בדיון על החוק. לדעתי, ועדת החוקה
היא הועדה המוסמכת היחידה לטפול בחוק זה, הן מבחינת פורמלית והן
מבחינת המטריה.

פ. אילנבית:

נכון כי בא פן כללי כתוב כי בסמכותה
של ועדת הפנים למשל לעניני האזרחות

פ. אילנית:

אבל לא בחוק האזרחות. היה דיון ממושך ומיגע בענין חוקי היסוד של מדינת ישראל, וברור שענין חוקי היסוד שייכים לוועדת החוקה חוק ומשפט. באותו רגע שהכנסת החליטה כי החוקה תינתן ע"י חוקי יסוד, היא החליטה, כי ועדת החוקה חוק ומשפט תדון בחוקי היסוד. זה פרצידנט מסוכן מאד ליצור ועדות אד-הוק לענינים השייכים בפירוש לחוקה. כיון שחוק האזרחות הוא אחד מחוקי היסוד, יש להעבירו לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט.

ס. בן-עמי:

לדעתי, ועדת החוקה חוק ומשפט צריכה לטפל בחוק זה, אך משום דארכי שלום אפשר להסכים גם לוועדת משנה המורכבת משתי הועדות: ועדת הפנים וועדת החוקה חוק ומשפט.

שר המשפטים פ. רוזן:

אני מעונין בעיקר בדבר אחד - שאותה ועדה אשר אליה יועבר החוק הזה תהיה ועדה בעלת כושר עבודה, כיון שיש צורך דחוף בחוק הזה. אני מבין כי אי-אפשר לדון בחוק זה מתוך חפזון, אולם הועדה אשר תדון בו צריכה להיות בעלת כושר עבודה. תסלחו לי אם אניד מה שאומר בתור חבר כנסת ובתור חבר ממשלה: לא ברור לי מדוע, למשל, ועדת הכספים יכולה לשבת גם בזמנים כתיקונם פעמיים ו-3 פעמים בשבוע, מה שלא עולה בידי ועדה אחרת. אני מעריך מאד את ועדת החוקה, חוק ומשפט, אבל אני מכיר גם את הקצב האיטי של עבודת הועדה. אני מבקש מכם למצוא אפשרות לקבוע כי הועדה אשר תדון בחוק זה תשב לפחות פעמים בשבוע ותקדיש לענין זה עבודה מאומצת.

נדמה לי כי לפי התקנון שקבלנו כבר, יש שתי ועדות שאי-אפשר לעבור עליהן. מצד אחד נאמר כי חוקי היסוד שייכים לוועדת החוקה, חוק ומשפט. מצד שני, מטרנו את עניני האזרחות לוועדת הפנים. הכנסת ראתה מראש כי מצבים כאלה עלולים להתהוות, כיון שהיא מדברת גם על ועדות משותפות המורכבות משתי ועדות. מאד נראית לי ההצעה לצרף לוועדה זו גם נציגים של ועדת החוץ, כיון שיש בחוק זה גם צד פוליטי מובהק.

אני תומך בהצעה שנשמעה מפי יו"ר הכנסת, למסור את החוק הנ"ל לדיון בוועדה המורכבת מ-3 הועדות: חוקה, פנים וחוץ ובסחון, ואני מעונין מאד שהועדה הזאת תעבוד ביעילות.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

ישנן 4 הצעות: (א) להקים ועדה המורכבת מנציגי 3 הועדות: חוקה, פנים וחוץ ובסחון; (ב) להקים ועדה המורכבת מנציגי 2 הועדות: חוקה ופנים; (ג) להעביר את החוק לוועדת הפנים; (ד) להעביר את החוק לוועדת החוקה.

הצבעות

בעד העברת חוק האזרחות לוועדת הפנים - 3
נגד - 70

ההצעה לא נתקבלה.

בעד העברת חוק האזרחות לוועדת החוקה - 7
נגד - 8

ההצעה לא נתקבלה.

ה צ ב ע ו ת

7 בעד העברת חוק האזרחות לועדה המורכבת מנציגי
3 ועדות: חוקה, חוק ומשפט, פנים, חוץ ובטחון

8 בעד העברת חוק האזרחות לועדה המורכבת מנציגי
2 ועדות: חוקה, חוק ומשפט ופנים

הנחלט להעביר את החוק לועדה המורכבת מ-2 הועדות:
חוקה, חוק ומשפט, ופנים.

6 - בעד ההצעה שהיו"ר יקבע מתוך חברי ועדת הפנים
9 - החוקה

הנחלט שיו"ר הועדה יקבע מתוך חברי ועדת החוקה.

הנחלט שחוק האזרחות יועבר לדיון בועדה משותפת של שתי
הועדות: ועדת החוקה, חוק ומשפט וועדת הפנים,
ותורכב ממספר שווה של חברים מכל ועדה וועדה.
מספר חברי הועדה ייקבע ע"י הסכמה בין יושבי
ראש שתי הוועדות הנ"ל. ועדת הכנסת הביעה את
רצונה שלפחות שני חברי כנסת ערבים ישותפו בועדה
הנ"ל. כיו"ר הועדה המשותפת ישמש אחד מחברי הועדה
מתוך נציגי ועדת החוקה, חוק ומשפט.

6. קביעת הפרוצידורה של העברת התיקון
לחוק לימוד חובה:

ש. פרסיז: יו"ר ועדת החינוך: הסעיף הוא סעיף ידוע - מספר 2 של
חוק לימוד חובה. לפני שבועיים, בערך,
הבאתי בפניכם את ערעורי על כך שסעיף זה, שהיה בקריאה ראשונה בכנסת
והועבר לדיון בועדת החינוך, צורף אליו סעיף שני אשר חורג מנושא
הסעיף הראשון, ואשר לא עבר את הקריאה הראשונה של הכנסת. ערערתי לפני
הועדה ואמרתי כי לפי הנוהג הפרוצידורלי, אין לכלול את שני הסעיפים
יחד. ועדת הכנסת דנה על כך והחליטה שאין לכלול את שני הדברים.
הדבר הועבר לועדת החינוך וועדת החינוך החליטה להעביר את שני הסעיפים
יחד לקריאה ראשונה בבית. הדבר הזה אינו נראה לי, ואני שואלת: האם
הדבר הזה אפשרי מבחינה פרוצידורלית?

היו"ר ד. בר-רב-האי: האם הסעיף שצורף כולל את הצעת חברי
הועדה אשר קבלה את רוב חברי הועדה

והפכה להיות הצעת הועדה?

א. ציזלינג: כן.

ס. בו-עמי: רק אתמול, בועדת החוקה, חוק ומשפט נתקלנו
בדבר זה, והוחלט כי רק חבר יכול להביא
הצעה לקריאה ראשונה נוספת, ולא הועדה. אם כן, הרי חבר התומך בסעיף
הנוסף להצעת חוק תיקון חובה, יכול להביא את ההצעה לכנסת.

י. בר-יהודה:
אני מבקש שהיו"ר לאשר את העובדה כי בחוק שכירות משנה, התקדים היחידי שהיה לנו במקרה של לם, גם התקדים הזה הובא אלינו ובאנו החלטנו כי הצעתו צריכה לבוא לקריאה ראשונה, ועדת החוקה קבלה את החלטתנו ויו"ר ועדת החוקה סר ניר ולא מר לם היה זה שהביא זאת בפני הכנסת. אני מבקש לקבוע כי זהו הפרצידנט הקיים, כלומר, אם מי שהוא דורש לעשות אחרת, הוא צריך לדרוש לשנות את התקדים הקיים. אני מתנגד לשינוי התקדים הזה. כאשר הועדה אינה מקבלת על עצמה את הצעת החבר, אין זה מונע ממנו להציע זאת בשמו. אולם, הועדה יכולה להצטרף להצעת החבר, ואז ההצעה מופיעה לקריאה ראשונה. המליאה רשאית לקבל את ההצעה לקריאה שניה או לדחות.

א. רניאל-נאור:
לפי הסיכומים של ועדת הכנסת, אני רואה כי ועדת הכנסת החליטה כי התיקון שהביא מר ציזלינג מהווה נושא חדש. משום כך, יכול בעל ההצעה להציע את ההצעה בשמו למליאת הכנסת, לנסק אותה, להסביר אותה ויצביעו עליה.

י. קליבנוב:
התקדים שמסתמכים עליו בקשר לשכירות משנה, ההצעה הזאת הובאה אמנם בשם הועדה, אבל ^{11/3} ~~היא מצויינת~~ בפירוש כי זוהי הצעתו של לם. אם אפילו היה תקדים כזה, אני חושב כי התקדים הזה אינו ראוי לשמש תקדים. כל הפרוצדורה שהועדה עצמה יכולה ליזם חוקים, היא בלתי נכונה ובלתי בריאה. כי בשעה שחבר כנסת ירצה להציע לכנסת הצעת חוק, הוא יביא זאת קודם לועדה, ויביא אח"כ לכנסת בשם הועדה. לדעתי, פרוצדורה זו היא בניגוד לאופי ותפקיד הישמה הפרטית של החבר הפרטי. איני רואה כל יסוד בדבר אם החברים שהציעו את ההצעה הנ"ל יביאו בשם לקריאה ראשונה של הכנסת, והכנסת תעביר זאת לועדה.

הגב' הניטון:
בזמנו הוחלט שאם ועדת הכנסת מוצאת כי העניין מהווה נושא חדש ואינו חלק מהצעת התיקון, הוא כאילו הצעת חוק חדש, ופצעת חוק חדש צריכה להיות מובאת לכנסת לקריאה ראשונה, לפי הדרך הקיימת ~~א~~ להבאת חוקים. יש רק שתי דרכים: או שהממשלה מביאה חוקים או שחבר כנסת מציע חוקים. חבר הכנסת הרוצה להכניס הצעת חוק יכול להביא את ההצעה לממשלה. אם הממשלה אינה מקבלת את הצעתו ואינה מביאה חוק בהתאם להצעתו, הוא יכול לפנות בעצמו לכנסת ולבקש להעמידה לסדר היום. אולם, דחינו בזמנו הבאת הצעות חוקים ע"י ועדות, כי הועדה לא היתה מוסמכת עדיין לדון בהצעת חוק אשר לא עבר את הקריאה הראשונה. זו היתה ההחלטה של ועדת הכנסת.

מ. גרנובסקי: אני מציע להצביע.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
לדעתי, אכן הבוחן היא זאת, אם הצעת חבר שרוב הועדה תומך בה יכולה להיחפך להצעת הועדה.

ה צ ב ע ה

בעד הדעה שהועדה יכולה להביא בשמה הצעה
אשר רוב חבריה תומך בה - 9

נגד - 2

ההצעה נתקבלה.